

Recenzja

W. T. DOYLE & R. E. STOTLER. 2006. **Contributions toward a bryoflora of California: III. Keys and annotated species catalogue for liverworts and hornworts.** Madroño, a West American Journal of Botany 53(2), str. 89–197. Miękką opr., format 17,5 × 26,3 cm. Cena: 15,00 USD. ISSN 0024-9637.

Po ukazaniu się w 2004 r. dwóch części nowej flory mchów Kalifornii¹, do rąk czytelników trafia trzecia część tej serii poświęcona wątrobowcom i glewikom tego stanu. Ostatnie pełne opracowanie flory tych roślin na tym obszarze liczy ponad 100 lat i było dziełem M. A. Howe'a, który w 1899 r. opublikował *The Hepaticae and Anthocerotae of California*, podając 86 gatunków należących do 36 rodzajów. Od tego czasu systematyka wątrobowców przeszła ogromne zmiany, a badania terenowe doprowadziły do odkrycia wielu gatunków nowych dla Kalifornii. W chwili obecnej hepaticoflora Kalifornii liczy 142 gatunki należące do 54 rodzajów, a dalsze 3 nowe gatunki czekają na opublikowanie.

Omawiane opracowanie nie jest klasyczną florą, ale krytycznym przeglądem taksonów stwierdzonych w Kalifornii. Zawiera ono ogólny klucz do oznaczania rodzajów, osobny dla roślin ze sporogonami i dla roślin w stanie płonnym, oraz odrębne wykazy wątrobowców plechowatych i liściastych, ułożonych w porządku alfabetycznym według rodzajów. Każdy rodzaj opatrzone jest krótkim komentarzem, prezentującym podstawowe cechy diagnostyczne oraz klucz do oznaczania gatunków. W ten sam sposób dla wszystkich gatunków omówione są najważniejsze cechy taksonomiczne oraz cechy odróżniające je od podobnych lub możliwych do pomylenia, chociaż niekoniecznie spokrewnionych gatunków. Ponadto podane są informacje o ikonografii, siedliskach oraz ogólnym i lokalnym rozmieszczeniu geograficznym, z cytowaniem przykładowych okazów dla poszczególnych regionów Kalifornii. Opracowanie zamyka słowniczek terminologiczny oraz wykaz synonimów nazw używanych w przeszłości dla kalifornijskich wątrobowców.

Trzon hepaticoflory Kalifornii tworzą oczywiście szeroko rozmieszczone gatunki holarktyczne. Na tym tle wyraźnie odbija się grupa gatunków endemicznych dla Kalifornii (*Asterella palmeri*, *Geothallus tuberosus*, *Sphaerocarpus cristatus*, *S. drewiae* i *Frullania catalinae*) oraz pacyficznej części Ameryki Północnej (np. *Asterella bolanderi*, *Blepharostoma arachnoideum*, *Frullania californica*, *F. franciscana*, *F. nisquelensis*, *Jungermannia rubra*, *Porella roellii* i *Gyrothyra underwoodiana*). Ten ostatni gatunek jest przedstawicielem monotypowej rodziny *Gyrothyraceae*, endemicznej dla zachodniego wybrzeża Ameryki Północnej. Omawiane opracowanie jest wartościowym i bardzo potrzebnym przyczynkiem do literatury bryologicznej, wypełniającym dotkliwą lukę w bieżącej znajomości wątrobowców Ameryki Północnej. – RYSZARD OCHYRA, ul. Golańska 15/25, 30-619 Kraków, Polska.

¹ Patrz recenzja R. Ochyry, *Fragmenta Floristica Geobotanica Polonica* 11: 435–436 (2005).